

בש"פ 7751/23 - קצי אבו עואד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7751/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: קצי אבו עואד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעמ"ת 35800-10-23, שניתנה ביום 23.10.2023 על-ידי כבוד השופטת ג' לוי

בשם המבקש: עו"ד נור אלעטאונה-אבו גנים; עו"ד אלכסי גלפגט

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור ב'גלגול שלישי' לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כבוד השופטת ג' לוי) בעמ"ת 35800-10-23 מיום 23.10.2023. בהחלטה זו, התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כבוד השופטת מ' חלפון-נזריאן) במ"ת 10765-10-23 מיום 22.10.2023, בגדרה בית משפט השלום הורה על שחרורו של המבקש ממעצר בתנאים.

2. בתמצית יוסבר כי המבקש ואדם נוסף, תושבי האזור, נעצרו ביום 08.10.2023 בשעת הצהריים בתחנת אוטובוס סמוך למושב רווחה, בלא אישור כניסה או שהייה בישראל. לפי כתב האישום שהוגש נגד המבקש הוא שהה בישראל שלא כדין כחודש עובר למעצרו. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

3. תחילה, בית משפט השלום סבר כי הערב שהוצג מטעם המבקש אינו מספק, בהיעדר קשר משמעותי בין

השניים, ולכן הורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים; זאת בניגוד לאדם הנוסף שנעצר יחד עם המבקש - שלגביו נמצאה חלופה מתאימה. ואולם, ביום 22.10.2023 שב ונדרש בית משפט השלום לנדון לאחר שהמבקש עתר להציג ערב אחר. בית המשפט התרשם לחיוב מהערב שהוצג, בהיותו חבר משפחתו של המבקש, וזאת חרף עברו הפלילי של הערב. על כן הוחלט לשחרר את המבקש בתנאים כדלהלן: ערבות עצמית בסך 10,000 ש"ח; ערבות צד ג' בסך 10,000 ש"ח; והפקדה בסך 1,000 ש"ח.

4. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי; שכאמור התקבל בהחלטה מנומקת מיום 23.10.2023. בגדרה נקבע כי אין, בנסיבות העניין, די בערובות שנקבעו לצד חלופת המעצר כדי לאיין את עילת המעצר. בית המשפט המחוזי נדרש לנסיבותיו הקונקרטיות של המבקש, על רקע הפסיקה הנודעת בכל הנוגע לחלופת מעצר של תושבי האזור, בעת העמדתם לדין.

5. המבקש לא השלים עם החלטה זו, ומכאן הבקשה שלפניי.

6. המבקש, העלה מספר טענות שלדידו מצדיקות להיעתר לבקשתו, בין היתר בכל הנוגע לפסיקת בית משפט זה בבש"פ 6781/13 קונדוס נ' מדינת ישראל (01.11.2013), מפי השופטת ע' ארבל (להלן: עניין קונדוס). וכן טענות שעניינן בעקרון השוויון; מידתיות המעצר; ענישה כפולה ו"משבר הכליאה". בעיקרו של דבר נטען כי מקרה זה מעורר שאלה החורגת מעניינו הפרטי, ורלוונטית לכל השוהים הבלתי חוקיים בזמן מצב החירום. כן נטען כי ההחלטה "בעניינו גורמת לו עוול ומאופיינת בחוסר צדק, מכיוון ששותפו לכתב האישום כמו גם נאשמים אחרים בעבירות דומות שוחררו מבלי שהמדינה הגישה על כך ערר", זאת גם אם הדבר נעשה, כעמדת הפרקליטות, בשל שגגה.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה ונספחיה מצאתי כי דינה להידחות.

8. הלכה היא כי רשות לערור לבית משפט ב'גלגול שלישי', תינתנה במשורה, ורק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או ציבורית, או כאשר מתעורר חשש לאי-צדק חמור או עיוות דין (בש"פ 7551/22 אבו עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.11.2022)). על אף הניסיון לשוות לבקשה שלפניי אופי עקרוני, איני סבור כי היא אכן נמנית עם אותם מקרים חריגים; ואסביר.

9. אין חולק כי אין לקבוע כלל קטגורי לפיו "בהינתן מצב החירום, לעולם הדין של שוהים בלתי חוקיים יהיה מעצר עד תום ההליכים" - כלשון הבקשה. דברים ברורים כאמור נקבעו זה מכבר על-ידי בית משפט זה בעניין קונדוס, בגדרו נקבע כי "אישום נגד תושב האזור בגין שהיה בלתי חוקית בישראל מקים חשש להתחמקות מהליכי משפט על דרך של הישארות הנאשם בשטחי הרשות הפלשתינית, בהם אין פועלות רשויות האכיפה של ישראל". עם זאת, הוטעם כי "בית המשפט נדרש אפוא להחליט על בסיס נתוני המקרה הקונקרטי שבפניו, אך תוך שהחשש מהימלטות לשטחי הרשות הפלסטינית, והצורך לאיינו, לנגד עיניו", בשים לב לכך ש"הדיון בסוגיה ממוקד לשלב בחינת היתכנותה של חלופת המעצר, לאחר שבית המשפט נוכח בקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בלבו ניצבים תושבי האזור אשר שוהים בישראל שלא כדין ומנצלים את הקרבה הגיאוגרפית בין ישראל לאזור לשם כניסה לישראל ללא ההיתרים הנדרשים, מי לצורך עבודה, מי לצורך ביצוע עבירות פליליות, ולמרבה הצער, לעיתים, גם מי שפניו מועדים לביצוע פעילות חבלנית עוינת בתוך ישראל".

10. לא זו אף זו, מצאתי כי טענותיו של המבקש בכל הנוגע לעקרון השוויון חותרות, מניה וביה, תחת התזה אותה ביקש להציג, כאילו נקבע 'כלל קטגורי', כאמור, "בהינתן מצב החירום".

"אמר מיד - כלל כאמור לא נקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי, ועל כך לא נסובה החלטת בית המשפט

מושא הבקשה שלפניי. כפי שבית המשפט המחוזי קבע במפורש, המחלוקת שהונחה לפניו נסובה "סביב השאלה האם ניתן לאיין את עילת המעצר בחלופה שהוצעה, או בחלופה אחרת של הפקדה גבוהה יותר", ולאחר שזה דן בטענות הצדדים הקונקרטיים, פסק בית המשפט כי הוא לא שוכנע ש"החלופה המוצעת מאיינת את החשש האמור" (ההדגשה הוספה - ח' כ'). ברי כי אין בהחלטה כל קביעה כי אין כל חלופה אחרת בעניינו של המבקש. קביעתו של בית המשפט ניתנה, תוך שהובהר, ברחל בתך הקטנה, כי מדובר בקביעה שנטועה בנסיבות העניין, ובלשון בית המשפט: "**בנסיבות העניין**, אינני סבורה כי העלאה של סכום ההפקדה תיתן מענה מספק ותאיין את החשש בדבר הימלטות מאימת הדין" (ההדגשה הוספה - ח' כ'). בית המשפט המחוזי אמנם העיר "בנוסף", כי השיקולים הכלליים שרלוונטיים בעת בחינת מעצרים של תושבי האזור, אשר הוכרו על-ידי בית משפט זה כראויים, והיוו את נקודת המוצא בעניין קונדוס, מקבילים משנה תוקף בעתות חירום. ברם, לא מצאתי בהערה זו, שבאה לאחר קביעות שעניינן עובדות המקרה הקונקרטי, משום סטייה מההלכה הפסוקה, שכידוע צריכה להיות ברורה ובליבת החלטה השיפוטית; לבטח אין מדובר בסטייה המצדיקה רשות ערעור ב'גלגול שלישי'.

11. בכפוף לאמור לעיל הבקשה נדחית בזאת אפוא.

ניתנה היום, י"א בחשון התשפ"ד (26.10.2023).

שׁוֹפֵט